

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.

Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —

Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.

Ne frankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 104

Maribor, sredo, dne 29. decembra 1937

Leto XII

Dvoje lic Kopitarjeve ulice?

Kopitarjeva ulica v Ljubljani pomeni klerikalizem, ker je tam središče vodilnega klerikalnega časopisa v dravski banovini ali Sloveniji. V tem časopisu »vodijo« klerikalci svojo politiko. V tem časopisu ponovno poudarjajo, da so režimski ljudje za postopno uvedbo demokracije, toda v bistvu pa zagovarjajo režime, ki so proti demokraciji. Zagovarjali so hitlerizem, zagovarjajo italijanski režim, Francov upor v Španiji, naval Japonske na Kitajsko itd. Dogmatično so za avtoritarno oblast, še več, za hierarhijo v svojem krogu, kateri mora biti podrejena celo vsa posvetna avtoritativna in drugačna oblast. To načelo zapazi vsak čitatelj klerikalnega časopisa, če le hoče. Zakaj vleče se po njem kakor črna nit kljub vsem praznim besedam o socialnosti in demokratičnosti, ki so potrebne za uspavanje takozvanega javnega mnenja.

Da ne bo kdo rekel, da podtikamo ali klevečemo tisk iz Kopitarjeve ulice, navajamo nekaj misli, ki so izšle minuli teden v tedniku, ki je namenjen kmetištvu prebivalstvu in katerih velik del bi mi v bistvu podpisali, če bi bile iskrene in bi se politika usmerila v takem duhu.

Kaj pripoveduje ta list kmetištvu čitatelju. List pravi:

»Narodna nesloga« je potrebna. Zgodovina uči, da smo bili takrat najbolj na tleh, ko smo bili »slozni«. Stvar ljudstva samega je, koliko strank si osnuje. Nihče na svetu nima pravice v tem ljudstvo komandirati. Zato smatramo ukrep diktature, ko je razpustila vse politične stranke, za nasilstvo in prav tako nepravilno je sedaj veljavni zakon, ki določa, kakšne stranke si sme ljudstvo ustanovljati. Zakon bi moral izginiti in ljudstvo bi moralo dobiti svobodo.«

List seveda pove, da bi oblast morala prepovedati stranke, ki so nevarne današnjemu družabnemu redu in osnovnim načelom kulture ter one, ki hočejo diktaturo z nasiljem. To bi bili pri nas praktično samo fašistična in komunistična stranka. Vse druge stranke bi morale biti dovoljene, kajti stvar ljudstva je, kakšne stranke si izbira. Politična stranka je skupina ljudi, ki imajo enake ali vsaj jako slične nazore glede vodstva javnih zadev, zato pač nima nihče pravice prepovedovati, kako kdo sme misliti o davkih, o šolstvu, o zunanji politiki itd.

Prevelika strankarska razcepljenost ljudstvu ni v korist, ker skupine potem nimajo nikjer vpliva. V Sloveniji smo imeli pred vojno tri stranke: klerikalno, liberalno in socialno — demokratično; šele po vojni si je vsak pustolovec domišljal, da je poklanja za voditelja posebne politične stranke... Stvar ljudstva samega je in njega politične zrelosti, da ne drobi svojih sil, nego jih osredotoči le na par strank, dočim se oblast v to nima vtikati, kajti oblast bi morala biti le izvrševalec volje ljudstva, ne pa njegov žandar.

Ločijo nas pogledi na vodstvo javnih zadev. Ali smo za resnično demokracijo ali nismo, to je temeljno vprašanje. Imamo ljudi, ki se lo-

Bodoče leto — leto sprave

Božični nagovor dr. Beneša

Predsednik čehoslovaške republike dr. Beneš je na božični večer govoril narodu po radiu.

Navajal je, da je bilo leto 1936. najnevarnejše. Početkom leta 1937. so pa že skoraj priborile premoč avtoritativne dežele. V letu 1937. so se pozneje zopet izravnale sile v obeh taborih. demokratičnem in avtoritativnem. Koncem tega leta je sodelovanje Anglije in Francije intenzivnejše, ki ga obenem podpira zbližanje z Zedinjenimi državami. Leta 1936. je torej bila vojna nevarnost v Evropi velika, proti koncu tega leta pa so pokazale diplomatske razprave, da v Evropi, neglede na vojno na vzhodu,

vojne ne bo, ker so velesile, in sicer vse, spoznale, da bi bila vojna v Evropi katastrofa.

Zdi se mi, da bo leto 1938. leto pogajanj in razgovorov glede temeljev za trajnejši, če že ne stalen mir vsaj v Evropi.

Potovanje lorda Halifaxa v Nemčijo je imelo vsaj tri važne uspehe. Ugotovilo se je, da so zahodne velesile pripravljene vrniti Nemčiji kolonije, da velesile jako zanima mir v Evropi ter končno, da velesile verujejo, da se z Nemčijo more doseči sporazum. To voljo zahodnih velesil je podprlo tudi potovanje francoskega

zunanjega ministra Delbosa po Evropi.

Ustvarjeni so notemtakem boljši predpogoji za diplomatska pogajanja. Mirnejši čas je nastopil. In dogodki dokazujejo, da je bila naša politika prava. Tudi mi bomo poizkušali doseči najboljši sporazum s svojimi sosedi.

V nadaljevanju je dr. Beneš govoril o notranji politiki v spravljenem in demokratičnem duhu. Omenjal je gospodarstvo, manjšinsko vprašanje, sklicujoč se na oporoko velikega Masaryka, ki jo mora čehoslovaški narod izvršiti.

Francoski socialisti in potovanje Delbosa

Delbos je okrepil evropsko demokracijo.

Francoski socialistični list »Populaire« pravi z ozirom na potovanje zunanjega ministra Delbosa, da v štirih deželah, ki jih je Delbos obiskal, obstojajo različna stremjenja vlad glede na njih zunanjo politiko. Francija ne dopušča, da bi se tuja vlada vmešavala v nje zadeve in se sama ne vmešava v zadeve drugih držav, če je z njo še tako prijateljska. Francija misli, da se interesi demokracije

in miru ne dajo ločiti. Francoski zunanji minister ni obiskal to ali ono osebo, ampak narode držav. Ugotovil je, v koliko so ti narodi prijatelji Francije. Opazil je, da ni razlike med vladnimi in opozicijskimi strankami teh dežel. Delbos je s tem potovanjem okrepil institucijo Društva narodov kakor tudi malo antanto. Francija pa na demokratičnosti ni pri tem nič izgubila.

Trije socialistični poslanci v romunskem parlamentu

Romunska demokracija ima znatno večino?

Pri zadnjih romunskih volitvah sta se bila dva svetovna nazora: demokracija in avtoritativni.

Demokracija list »Dimineata« piše, da je bilo za ustavno poslovanje oddanih okroglo 1.700.000 glasov, dočim so dobile avtoritativne stranke le 690.000 glasov.

V parlament so bili izvoljeni tudi trije socialistični poslanci, ki jih me-

ščanska poročila ne omenjajo.

Te tri mandate je dobila socialistična stranka kljub nezaslišanemu terorju in je ta uspeh socialistov res uvaževanja vredno.

Pri volitvah v senat so dobili liberalci, o katerih trdi »Dimineata«, da so pristaši ustavnosti, veliko večino.

Rezultat volitev je pa otežkočil sestavo vladne večine kljub temu.

Japonska reakcija polni ječe

370 japonskih pacifistov v ječi. Med njimi socialistični poslanec Kato.

Razen tega, da je japonska vlada razpustila socialistične in kmetiške organizacije, je zaprla okoli 370 ljudi, med njimi štiri vseučilišne profesorje, dva delavska poslancina in eno pisateljico in bojevnico za žensko pravo.

Pripomniti je treba, da pri tem ne gre niti za radikalno propagando ali akcijo, ampak samo za pacifistično gibanje, to je, za nehanje vojne, ker je večina japonskega naroda proti imperialistični vojni aristokratskih generalov.

ve za fraze, da ljudstvo za demokracijo »še ni zrelo«, drugi so pa nasprotniki demokracije. Prvi so samo v besedah za demokracijo, drugi pa niti to ne, kakor na primer komunisti in fašisti.

Načelno imamo torej tri smeri. Zakaj bi se skupina, ki je za demokracijo, še drobila na tri ali štiri stranke?

Politične stranke so torej zadeva, ki se tiče ljudstva samega in nikogar drugega. Tako omenjeni list.

Članek je očitno prikrojen za agitacijo za JRZ med kmetiškim prebivalstvom. Priporočali bi pa dnevnikom iz Kopitarjeve ulice, da članek objavijo tako, kakor je izšel tam, ker moramo žal konstatirati, da teh

načel niti teoretično ne zagovarjajo, da prakse niti ne omenjamo ne.

V navedenem članku se očitno priznava suvereniteta ljudstva v razmotrivanju in vodstvu vseh javnih zadev in seveda s tem tudi vsaj moralno, če ne dejansko, kar je nasprotno klerikalnim dogmam, sodelovanje in odločevanje, to je, vladanje.

Prava demokracija je ideal človeškega družabnega življenja. Zakaj vsak kulturni človek želi urejevati odnose z drugimi ljudmi sporazumno, prijateljsko. Tip človeka ali ideologije, ki zastopa teror, diktat, pa je nasproten temu idealu; zlo je, ki gradi svojo oblast na sovraštvu, prepirlu in končno na strahovanju.

Kapitalistična nevtralnost

Angleškimi kapitalistom je vojna dobiček

Angleški minister je povedal v poslanski zbornici, da Anglija prodaja orožje Japoncem in Kitajcem, ker je nevtralna. Zbira pa svoje vojne ladje na vzhodu in če pride do spopada, bo uničevalo angleško orožje Angleže. Angleški kapitalist se bo pa redil.

Kapitalizem dela povsod težave socialni politiki

Tudi v Ameriki

Roosevelt je hotel izvesti veliko stanovanjsko akcijo v Zedinjenih državah, kakor smo poročali. Poslanska zbornica je zakon sprejela. Toda kapitalistični tisk je zarohnel proti zakonu in senat se je prestrašil ter je zakon odklonil zaradi »oblike«. Roosevelt se boji nove krize in je hotel na ta način preskrbeti mnogo dela. Kapitalisti pa hočejo imeti svobodo in jih prav nič ne briga socialni položaj in bodočnost ljudstva.

Velike pomorske vaje v Tihem oceanu bo imelo ameriško vojno brodovje od 14. marca do 29. aprila 1938. Sodelovalo bo 150 bojnih ladij in 500 letal. Napovedane vaje smatrajo kot demonstracijo proti Japonsko.

V tem oziru ima demokracija veliko prednost in je edina zdrava oblika občevarja človeka s človekom.

To načelo zagovarjajo tudi zgoraj navedene misli. Le eno skrb imamo. Članek ne navaja k tem načelom nikakršnih pridržkov, kakor je navajen klerikalizem. Te pa obeta, ko pravi, da še izpregovori o tem.

Zato pravimo, da je načelo demokracije lepo, toda biti mora iskreno v teoriji in praksi, to je povsod in vedno. Dokler tega ni, smo pesimisti glede nove klerikalne orijentacije. Leta 1905. so demonstrirali v Ljubljani za svobodo ter za splošno, enako in tajno volilno pravico, danes so pa — drugi časi. Tako se opravičujejo.

Novi uspehi republikancev pri Teruelu

Padec Teruela silno boli fašiste

Pretekli četrtek, dne 23. decembra je republikanska armada popolnoma osvojila Teruel. Ostanke fašistov in civilnih gardistov, ki so se zavarovali v bolnici, vojašnicah in seminarju, odkoder so streljali na vladine čete, so se morali udati.

Dočim je več odredov redne vojske generala Franca enostavno prestopilo na stran republikancev.

Mesto vsled bombardiranja ni prehuo trpelo. Žrtev med civilnim prebivalstvom ni veliko, ker so republikanci pozvali vse nebojevnike, naj pred končnim naskokom zapuste mesto. Na cesti, po kateri je odhajalo civilno prebivalstvo iz mesta, ni padel s strani republikancev niti en srel.

O Teruelu se je trdilo, da je nepremagljiv, kot Alcazar v Toledu. — Toda takrat republikanska vojska še zdaleka ni bila tako organizirana in sposobna vršiti operacije, kot sedaj.

Teruel je branilo 10.000 fašistov. Od teh je bilo vjetih 5000, veliko njih pa je bilo ubitih in ranjenih.

Po zavzetju Teruela so republikanske čete napredovale za deset kilometrov proti severozapadu.

Franco je poslal pomoč obleganemu Teruelu, toda spreten nastop vladnih čet je prekrizal fašistom račune.

Med tem, ko so vladine čete pritiskale na mesto s severa in juga, je posebna armada ščitila izvedbo teh operacij pred napadi fašistov s severovzhoda.

V osvobojeni Teruel sta prišla ministri za socialno skrbstvo Avnade radi organizacije prehrane in pa vojni minister s. Prieto, kateremu gre za sluga na reorganizaciji republikanske armade, da je postala res velika udarna sila.

Fašiste boli izguba Teruela. Najprvo so sploh zanikali, da bi bili republikanci zavzeli mesto, sedaj šele počasi priznavajo resnico. Tolažijo pa javnost s tem, da ta 100 km dolg in 50 km širok jezik, ki je rezal globoko v republikansko ozemlje, sploh ni imel strateške vrednosti in da bi se s tega ozemlja ne mogla razviti nobena ofenziva proti Valenciji, dasi so

še pred mesecem o tem govorili.

Franco izrek, da je vojna »praktično že dobljena«, dobiva na pomen, vendar v obratnem zmislu. Kakor je tudi zavzetje Teruela važno, tako je še važnejše dejstvo, da je republikanska armada sposobna ne samo odbijati napade, kot pred Madridom lansko leto in pri Guadalajari, ampak tudi napadati, kot se je to pokazalo letos pozno poleti pri Bruneti (zapadno od Madrida), v oktobru pri Belciti (vzhodno od Saragosse) in sedaj pri Teruelu.

Vedno bolj očitno se kaže, da je Franco slab računar in ker se ni zmotil samo v računih glede udarne sile republikanske armade, ampak tudi v svojih nadah glede blokade sredozemskih pristanišč, kot Valencije, Barcelone, Alicante itd., postaja njegov položaj vse težji in težji.

General Miaja „častni sin Madrida“

Občinski svet Madrida je imenoval generala Miajo, veččega branilca glavnega mesta, za »častnega sina Madrida«. V zahvalnem nagovoru je general Miaja, omenjajoč zmago pri Teruelu izjavil: »Sedaj bomo z bolj hitrimi koraki šli zmagi naproti.«

Manjši boji na ostalih frontah

Na ostalih delih front so se razvijali manjši boji. Zdi se pa, da je pozornost zaenkrat obrnjena na aragonsko fronto.

Doma in po svetu

Prihodnja številka »Delavske Politike« bo izšla radi praznika že v četrtek.

Novinarji ob izdaji »Delavske Politike« iz obveznega zavarovanja za starost. Te dni je obiskala deputacija novinarjev ministra za socialno politiko dr. Cvetkovića v zvezi z vprašanjem uvedbe starostnega zavarovanja novinarjev. Po novinarski uredbi, ki datira že precej let nazaj, imajo novinarji obljubljeno, da bo za nje vpeljeno posebno zavarovanje. Toda do uvedbe tega starostnega zavarovanja še ni prišlo, zato je deputacija intervenirala pri ministru, da naj se novinarje sprejme vsaj v okvir obveznega zavarovanja za nameščence, ki stopi v veljavo z novim letom. Minister je pojasnil novinarjem, da je to nemogoče dokler ne ugasne pooblastilo finančnega zakona za l. 1937-38, s katerim se pooblašča minister socialne politike, da uveljavi posebno starostno zavarovanje za novinarje.

Novi ban. Predsednik banovinske organizacije JRZ za vrbasko banovino, dr. Todor Lazarević iz Banja

Luke, je bil te dni imenovan za bana te banovine.

Otvoritev delavskega doma v Nišu. Dne 26. dec. je bila v Nišu otvorena nova zgradba delavskega doma, v kateri so nameščeni uradi delavske zbornice, borze dela, delavska kuhinja in azil za brezdomce.

Draga božična drevesca v Zagrebu. Zagrebško časopisje se je te dni pritoževalo, da so ljudje tržili božična drevesca po Din 100 in take, čijih vejice so komaj vzdrževale po eno svečko, po Din 20. — Za praznike cveče vedno oderuštvo.

Lepo, toplo vreme je bilo o praznikih v Primorju. V Sloveniji je pa v petek dopoldne ponekod deževalo, potem pa po malem snežilo.

Gledališče pogorelo med predstavo. Največje bukaško gledališče »Vox« je v torek, dne 21. t. m. zgorelo. Goreti je pričelo med predstavo, ko je bilo gledališče polno ljudstva. Ljudje so bežali iz gorečega gledališča kot brezumni. Več ljudi je bilo pohojenih, nekaj jih je zgorelo.

All si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Poledica. V Pragi in okolici je nastopila pred prazniki taka poledica da je bil ustavljen ves promet ne samo v mestu, ampak tudi v okolici, da niti kmetje niso mogli priti na trg.

Kratkosrajniki v Nemčiji. Minister za gospodarstvo v Nemčiji je odredil, da se morajo srajce, ki se izdelujejo na tovarniški način, skrajšati spredaj in zadaj za 5 cm pod sedaj običajno mero. Na srajce izdelane po naročilu se ta odredba ne nanaša.

Za uvoz iz Francije, Belgije in Luksemburga je potrebno predhodno dovoljenje Narodne banke, ki dovoli obenem tudi plačilo naročenega blaga.

Nebodere premikajo. V Buenos Airesu bodo premaknili palačo ministrstva za delo za 60 m. Palača ima 25 nadstropij in tehta 38.000 ton. — Premikali jo bodo dva meseca, ne da bi urade zaprli.

Potres v Mehiki. Dne 14. t. m. je bilo v mehiški državi Guerra hud potres. Eno vas je potres porušil. Enajst oseb je bilo ubitih.

Odstranimo ovire!

V naši notranji politiki imamo vedno kakšno aktualno vprašanje.

To so bolj vprašanja, na katera je pozorna precej vsa javnost. Imamo pa še mnogo drugih političnih, gospodarskih, socialno - političnih vprašanj, za katera se zanimajo le nekateri krogi ter redoma po krajši ali daljši lamentaciji zatonejo v pozabljenosti.

Dogodki pa gredo svojo pot, ki jo trasira nevidna sila.

To stanje vznemirja sedaj te, sedaj one kroge ter pušča za seboj nezadovoljnost in nezaupanje, ki se pretvarja v neko duhovno anarhijo. Le najagilnejši nezadovoljniki si pomagajo z ilegalnimi akcijami, da bi uveljavili svoje želje, svojo voljo ali celo v najidealnejšem zmislu svojo zdravo misel.

Razvoj gre namesto v ideološko konsolidacijo prej v duhovno anarhijo. V tej duhovni anarhiji so stališča režimovcev in opozicij nejasna široki javnosti in tudi tistim, ki konkretno žele, da bi se reševali problemi v — bratskem sporazumu. Le en lek je proti duhovni anarhiji: svoboda govora in tiska.

O sporazumu se more govoriti le takrat, če poznamo stališča režima in opozicionalcev. Na podlagi znanih stališč in zahtev je šele mogoče govoriti o sporazumevanju, brez poznanja jedra diferenc in tega kar je skupno pa niti razgovor ni mogoč, kaj šele graditev logičnih misli.

Naravno sledi iz teh konstatacij, da je potrebna o vseh problemih in vprašanjih, ki so bistvena, javna iskrena diskuzija in sicer v svobodi in demokraciji, da bo narod rasel z razvojem in v razvoju ter si ustvarjal svojo bodočnost ne le ob nevidnih vodilnih silah, in slučajno, ampak s svojim lastnim čuvstvom in ljubeznijo. V ta namen pa narod potrebuje v vsakem oziru svobodo — državljanov.

Čez bojno polje, iz kitajskega mesta Hankau v Honkong, je vozil 23. t. poseben vlak s 300 potniki, ves pokrit z zastavami tujih držav, v svrhu zaščite pred obstreljevanjem. — Med tem, ko eni prelivajo kri in umirajo na bojnih poljanah, se drugi vozijo z ekspresom čez bojna polja, stotine kilometrov daleč — radi zabave, čez praznike! Kako strahovito zmeden je svet!

Akcija za trikratno izhajanje »Delavske Politike« na teden lepo napreduje. Najhujša ovira za uresničenje te naše skupne želje so naročniki, ki so z naročnino v zastanku!

A. M. de Jong:

IZDAJA

Otroška leta Mereyntjeja Geysena

Molče se je razgledovala Ana Valterjeva po nizki sobi z rjavookajenimi trami pod stropom: pri oknu, na kupčku oglja se je kuhala smola v kotlu, na pečici je ležala raztrosena cela gora prekuhanih svinjskih ščetin, in kot srebrno se svetlikajoč oblak, svetlo laneno predivo; z zadnjega trama pod stropom so visele klobase in narezana slanina. Pogled ji je obstal na surovo obtesani zibelki poleg postelje, v kateri je ležal najmlajši bratec in brcal s svojimi rdečimi nožicami. Opazovala je zaskrbljeni obraz matere in suh, mrzel, brezčuten obraz očeta, iz katerega je zrlo dvoje medlih, svetlomodrih oči, ki so razodevale dobroto, pa tako malo poguma in samostojnosti; videla je poželjivo hlastajoča otroška usta in belordečo mačko, ki je sedela na vogalu mize in predla v objemu Mereyntjejeve roke; izgledala je kot čudovit umotvor, ki se je na nepojasnjen način znašel v tej ubožni sosesčini. Zdaj pa zdaj je mačka, dobrikajoč se, iztegnila svojo mehko tačico in se dotaknila dvignjene Mereyntjejeve roke, ter je vsakokrat dobila od njega grizljaj; bilo je zabavno in ginljivo gledati... Kako neokusno in prazno je bilo tu, nič one topline, ki napravi življenje tako prijetno. Nad vse skromni po-

trebi stanovalcev po lepoti so docela odgovarjale živopisane podobe svetnikov na stenah, neokusni, iz mavca napravljeni kipi svete družine in presvetega srca Jezusovega, enostavno modelirani in pomanjkljivo, toda kričeče pobarvani... Kako le so živeli ti ljudje?... Kako le so mogli biti zadovoljni, mirni in ravnodušni, da se niso razjokali nad to svojo revščino in pomanjkanjem?... Oh saj niso poznali kaj boljšega! Nikdar niso kaj drugega videli, nikoli bili na kaj drugega vajeni in jim zato tudi ni prišlo nikoli na um, da bi moglo biti drugače... Bili so revni in so ostali revni, mogoče so se sami za se prištevali še celo k boljše situiranim; ni jim bilo treba iztegovati roke in beračiti; z umerjenim ponosom so povedali to vsakomur, kdor jih je le hotel poslušati... Tu v tej okolici je živel Mereyntje, ta čudovita čista duša, polna sanj in fantazije; sicer skromnim, toda živahno delujočim razumom, obdan od bizarnih postav njegove fanatične vere, ki je vsled pobožništva njegovih vzgojiteljev prehajala že v poganstvo, s svojimi dobrimi in hudimi duhovi... mali sanjač... mali pesnik... V tej revni, omejeni, mrzli okolici... In vsi ti ljudje so živeli pogreznjeni v svoje vsakdanje skrbi, s tisto malo veselja, ki so ga jim prinašali ponavljajoči se, malopomenbeni, vsakodnevni dogodki, vedno, neprestano eno in isto, leto za letom, do brezupnega konca... brez hrepenenja, brez zanosa, brez duševnosti, temno in topo, ne da bi se vsled tega počutili posebno nesrečne... In ona? Ali ni imela

prilичno vsega, kar je tem ljudem manjkalo, imela ne samo sedaj, ampak vedno, in je sedela sedaj tu, s svojim bedastim sporočilom za Mereyntjeja... ali ni bila najbolj pomilovanja vredna med vsemi temi ljudmi in ali ni baš ona največ pogrešala? Ona, ki je zrla z viška na revščino teh majhnih ljudi je prišla k najneznatnejšemu med njimi, da bi bila deležna njegove tolažbe in ni mogla z besedo na dan... Življenje je bilo zmedeno in zamotano... ona pa je zgrešila pot... Zagrenjena je stisnila svoje male zobe in gledala neka časa nepremično v smešno poslikano steklo na oknu; šušmarski izdelana slika je predstavljala pokrajino, ki jo je videla že s ceste: debele krave na svetlo zelenem pašniku, ki je izgledal kot ribnik poln zelenih račjih odpadkov in ob bregu kmetič z visokim cilindrom na glavi.

Vstala je in se približala malemu, vreščočemu bitju v zibelki, ki se je mahoma umirilo in uprlo svoje velike, začudene oči v migotajoče pero na njenem klobuku. Ogovorila ga je s svojim ljubkim glasom, dete pa je nenadoma na stežaj odprlo svoja usta in pričelo enupno kričati. Vonj po zatohlem, ki je prihajal iz zibelke ji je udaril nenadoma v nos, da je nevoljna stopila korak nazaj. Hitro je priskočila mati in vzela kričečega črvčka v naročje, poljubovala ga je in mu govorila sladke, smešne, otročje tolažilne besede, dokler ni utihnil. Tesno privit v materino naročje je preplazen od strani ogledoval tujko.

(Dalje prihodnjik.)

Iz naših krajev

Ljubljana

Silvestrovanje

Priredi tudi letos Stokovna komisija za Slovenijo v veliki dvorani Delavske zbornice! Vabimo sodruge in sodružice, da se pridejo malo razvedriti in da tam počakamo Novo leto, o katerem želimo, da bi bilo leto iskrene konsolidacije našega gibanja, na drugi strani pa, da bi se tudi socialne prilike naših sodrugov izboljšale. Pričakujemo polnoštevilne udeležbe! — Začetek ob 20. uri. Odbor.

Celje

SILVESTROVANJE

celjskega delavstva se bo vršilo v »Unionu«. Prijeten silvestrov večer bo organizirala »Vzajemnost«, na kar že danes opozarjamo vse delavce in delavke ter nameščence!

P. n. občinstvo vljudo vabimo na

II. natakarski ples,

ki se bo vršil dne 1. januarja t. l. v vseh prostorih »Narodnega doma« v Celju. Priidite, ne bo Vam žal! Prijetno zabavo, dobro razpoloženje in izvrstno kapljico bo preskrbel Pripravljalni odbor.

Trbovlje

Tečaj za strojnike in kurjače v revirjih. Zveza strojnikov in kurjačev v Jugoslaviji, sekcija v Ljubljani priredi za svoje članstvo v revirjih tečaj za strojevodje in kurjače lokomotiv. Tečaj se bo vršil v Trbovljah v meščanski šoli na Vodah. Pričetek dne 9. januarja ob 10. uri dopoldne. Predaval bo g. inšpektor ing. Gliha iz Ljubljane. Interesenti naj se javijo pododboru Zveze strojnikov in kurjačev v Trbovljah, Delavski dom.

Kranj

Na družabno silvestrovanje vabi »Vzajemnost«. Pri pogrnjenih mizah se bo izvajal samo zabaven program. Zato pridite v društveno dvorano restavracije Semen! Začetek ob 20. uri. Vstopnina Din 4.

Stražišče

Sodrug Jože Brenk umri. Ni še preteklo točno pol leta, ko je s. Jože Brenk slavil 50letnico poroke, a ga že ni več med nami. Smrt prave gorenjske korenine je marsikoga presenetila, saj je bil kljub svoji starosti še vedno zaposlen v »Jugočeški«. Šele od 4. decembra dalje se ni več mogel odzvati klicu sirene. Izgledalo je sprva, da je to le majhna prehlajenja, ali vsled rane na želodcu so nastale komplikacije, katerim je 24. decembra podlegel. Na zadnji poti ga je spremljalo poleg sorodnikov in sovaščanov, tudi precejšnje število razredno zavednega delavstva, kar je dokaz, da je bil v delavskem pokretu zelo markantna in popularna oseba. Rodil se je 19. marca 1906. leta. Oče mu je umrl, ko mu je bilo 2 leti. Že kot 7-letni pastir je moral začeti služiti svoj kruh. S 15. letom se je šel učiti kovaške obrti. Po aktivni vojaški službi pa je stopil v službo pri Majdičevem mlinu, kjer je po vojni organiziral delavstvo v živilsko organizacijo in s tem ustanovil podružnico, katere predsednik je bil vsa leta, dokler je mlajši obratoval, to je do 1925. leta. Nato je dobil zaposlitev v »Jugočeški«. Zadnja leta se s. Brenk v organizaciji ni aktivno udeleževal. Temu se ni čuditi, saj je videl, da nimajo niti mladi delavci volje, boriti se za boljšo bodočnost. In na drugi strani, tisto malo življenja, ki ga je bilo v strokovnem pokretu, je bilo neenotno; borba se je vodila med raznimi strokovnimi organizacijami, namesto, da bi bilo delavstvo enotno proti enotnemu kapitalizmu! Vendar pa ga je vsak uspeh zelo razveselil, zlasti tudi dejstvo, da so se socialistične vrste tako pomnožile, kajti v Stražišču je bil dolgo časa sam, kar je večkrat poudaril, ko je govoril o razvoju delavskega gibanja. Ganljivo presenečen in navdušenja poln je bil ob priliki jubileja 75. letnice rojstva in 50. letnice poroke, ko mu je obakrat delavski pevski zbor na predvečer zapel podoknico. V veselem razpoloženju je kar objemal svoje mlade sodelavce, ki so mu prišli čestitat kot jubilaru — borcu, pionirju. Žal, da mu tudi v zadnje slovo ni mogel zapeti delavski pevski zbor, toda to vrzel je izpopolnil domači pevski zbor, ki se sestoji tudi pretežno iz delavstva. — Slava njegovemu spominu! — Preostali pa naše iskreno sožalje!

Prevalje

Tvornica lepenke grofa Thurna pogorišče

V petek, dne 24. t. m. popoldne je prišla žareti papirnica grofa Thurna. Delovodja Enci in par delavcev, ki so še bili na delu, so poskušali z gašenjem, pa zaman. Ogenj je preskočil tudi na tovarno, ki je bila v hipu vsa v plamenu. Na lice mesta je prihitela prevaljska požarna bramba, toda ker je bila pokvarjena motorka, je trajalo celo uro, predno je pritekla voda po ceveh. Okoliških požarnih bramb pa ni bilo mogoče priklicati, ker so bili poštini uradi zaprti. Škoda je gotovo krita z zavarovalnino. Hudo prizadeto pa je delavstvo, okoli 60 poštevil, ki je preko noči izgubilo zaslužek. Vsekakor bo treba izposlovati tem žrtvam nesrečnega slučaja primerno podporo potom borze dela, dokler ne dobe zaposlenja. Požar je zahteval dve smrtni žrtvi in sicer sta plačala svojo poživljenost v boju z ognjem: 25 letni kmečki sin Valentin Vezjak in 60 letni upokojeni železničar Luka Kert. Nanju se je zrušila goreča streha.

Maribor

Veliko silvestrovanje pri Unionu

Mariborsko delavstvo bo zaključilo staro leto pri Unionu

Na sporedu: šaljive točke, ples itd. Vstopnina: v predprodaji din 8.—, pri blagajni din 12.—. Vstopnice v predprodaji se dobe v tajništvu KMO, Sodna 9-II, v upravi Del. Politike in pri zaupnikih

S. Mihael Varjačič

Po večletni mukepolni bolezni je preminul v soboto, dne 25. t. m. s. Mihael Varjačič, mizar d. ž. v pok.

Pokojni s. Varjačič je bil rojen 3. januarja 1854 in je služboval v delavnici d. ž. celih 29 let, do svoje vpojoitve.

Med svojimi tovariši je bil priljubljen in spoštovan.

Veliko pažnjo je polagal izobrazbi, zato je mnogo čital in razglabljal ter se duševno povzpelo visoko nad svojo okolico.

Na podlagi lastnega spoznanja in dognanja je postal l. 1908. svobodomislec in je izstopil iz cerkve. S svojim vzornim življenjem je dokazal, da je pravilno pojmoval idejo svobodomiseltva: vzgojiti novega človeka, ki bo vse svoje dejanje in nehanje uravnaval edinole v prid veliki skupnosti vseh mislečih živih bitij, v prid družbi, ki ne bo poznala izkoriščanja, zatiranja in preganjanja.

Novi kulturni človek bo delal dobro, pošteno in pravično, ne morda iz strahu pred kaznijo in večnim pogubljenjem ali za večno plačilo, temveč iz spoštovanja in ljubezni do sočloveka.

Izza dne svoje upokoitve je s. Varjačič preživel mnogo trpkih, bridkih ur. Milosčina, katero je prejemal, je bila tako malenkostna, da se o njej ne izplača govoriti.

Pomanjkanje je bilo plačilo za njegovo zvesto, skoro tridesetletno delo. Razen tega ga je doletela še nesreča, zadela ga je kap. Več let je bil siromak skoro docela hrom. Razum pa mu je ostal svež do poslednjih trenutkov.

Kdorkoli ga je obiskal, z vsakim je razpravjal — četudi je težko govoril — o svojem življenjskem nazoru, ki ga je znal tako prepričevalno utemeljiti.

Zavedajoč se, da se bliža konec trpljenja, je 1. decembra t. l. s tresočo, neokretno levico zapisal svoj testament, da ostane zvest svojemu nazoru in da želi biti pokopan kot brezkonfesijonalec.

Umril je v zavesti, da bosta njegovo delo in vzgled naša posnemovalcev.

Pretekli ponedeljek, dne 27. t. m. pop. so ga spremili njegovi prijatelji na zadnji poti na studenskem pokopališču. Na grobu se je poslovil od njega s. Eržen, ki je očrtal življenje moža, kakor si jih želimo mnogo. Za slovo se je sklonila nad odprtim grobom tudi zastava »Frohsinna«, za katero je pokoinik, umetnik v svoji stroki, izrezljal krasen drog.

Kam gre Francija?

Iz predavanja dr. Avg. Reismana v »Ljudski univerzi« v Studencih

»Ljudska univerza« v Studencih pri Mariboru je sklenila prirediti celi ciklus predavanj o Franciji, njenem gospodarskem, kulturnem, političnem in socialnem življenju. V četrtek je govoril v tem okviru s. dr. Reisman o sedanjem notranjem in zunanje-političnem življenju Francije, kakor ga je nedavno naslikal znan poznavalec Slovanov, zlasti pa balkanskih in sploh srednje Evrope, prof. in vodja slovanskega instituta v Pragu s. Dominois na svojem predavanju v Pragi.

Predavatelj s. dr. Reisman je to priliko uporabil, da je uvodoma spregovoril predvsem o potrebi temeljite politične vzgoje, ker je politika pravzaprav najbolj komplicirano in tudi najtežavnejše vprašanje za onega, ki življenje resno pojmuje. Slabo zasebno in javno gospodarstvo je že posledica pomanjkljive politične vzgoje, nezadostnega poznavanja politike. Temu so krivi zlasti pristranski pobarvani časopisi, ki o nasprotniku redko poročajo resnico.

Politična vzgoja v demokratičnih državah

Drugod, posebno v demokratičnih državah, kot sta Čehoslovaška in Francija, je ravno politična vzgoja na višku in radi tega tudi ljudstvo politično zrelo. V Pragi na primer imajo vse resnejše stranke poleg svojega dobrega in razširjenega časopisa tudi politične tednike in mesečnike ter politične klube, v katerih vršijo prav znano politično vzgojo prištevajo. Predavajo v takšnih klubih celo odličnejši, izobraženi politični nasprotniki, na kar se vršijo debate, katerih se udeležujejo najrazličnejši intelektualci, politični pripadniki raznih strank, da se na ta način sliši vedno tudi »druga plat zvona«, pojmi razčistijo in izlušči jedro vprašanja, »zlata sredina resnice«. Ljudje se pri tem kljub številnim strankam vzgajajo k politični strpnosti, lojalnosti in spoštovanju prepričanja nasprotnikov.

S. Varjačiča bomo ohranili v lepem spominu in posnemali njegov vzgled. Preostali pa naše sožalje!

Zaupniki! Vrnite do četrta, dne 30. decembra neprodane predprodajne vstopnice za silvestrov večer pri Unionu. Razdelite pravočasno letake. Sodruzi in sodružice! Nabavite si pravočasno vstopnice za silvestrov večer v predprodaji.

Grad bo postal muzej. Mariborski grad sedaj preurejajo v muzej. »Slovenec«, ki je svoj čas zelo napadal občinske očete radi nakupa gradu, je sedaj ves vzhvičen in pravi, da bo Maribor dobil najlepši muzej, kar ga je daleč na okoli. Tako se menjajo naziranja, da čitatelji tega včasih niti ne opazijo. Prokletstvo se spreminja v blagoslov.

Policijska vojašnica. Poročevalska služba z magistrata sporoča »Slovencu«, da bo sedanjí mariborski muzej izpremenjen v policijsko vojašnico.

Da se ne pozabi. Neki inozemec, ki je svoj čas, ko je začela cveteti tekstilna industrija pri nas, prišel v Maribor z ne baš velikim kapitalom, pač pa z velikim pohlepom, da bi čimprej obogatel, si je na račun nizkih mezd v kratkem času razširil obrat. — Da je zamogel dobiti še eno koncesijo, si je izposodil ime nekega tukajšnjega »uglednega gospodarstvenika«, ki je s svojo sposobnostjo spravil že nekaj podjetij v pre-karen položaj. Za protislužno sedaj finansira ta inozemski tovarnar »uglednega gospodarstvenika«, da lahko ruši domača podjetja. Obema bomo ob priliki posvetili nekoliko pažnje v našem listu.

Novo zapadli sneg je svojčas nudil skromni zaslužek brezposelnim. V zadnjem času pa prepuščamo to delo tudi ljubemu solncu.

Zahvala. Podpisani se najlepše zahvaljujem za božično podporo, ki mi jo je naklonila podružnica Zveze živilskih delavcev Jugoslavije v Mariboru. — Vid Merlin.

Novi bufet pri kolodvoru je najcenejši v Mariboru

Širite naš list!

Sv. Lovrenc na Pohorju

Predavanje o T. G. Masaryku in delavski zaščiti

V nedeljo, dne 2. januarja 1938 bodo otvorili delavci Sv. Lovrenca na Pohorju svoje novo leto s predavanji o čehoslovaškem prezidentu T. G. Masaryku, o njegovem življenjskem delu za delavstvo in o delavski zaščiti. Predavala bosta ss. dr. Avg. Reisman in urednik Viktor Eržen. Predavanja se začneta že ob pol 9. uri dopoldne v dvorani gostilne Jelen, zato, da bo potem še tudi dovolj časa za razne nasvete, ki jih bodo dobili delavci iz predpisov o delavskih zakonih. Obvestite vso delavstvo, kovinarje in tudi lesne delavce, pa žagarje, vsakogar, ki živi od dela svojih rok, da pride na to podučno predavanje, ker bo imel vsak nekaj koristi od tega poduka.

Kamnolom Ehrlich obsojen. V ponedeljek se je vršila zopet razprava v tožbah dveh odpuščenih kamnosekov proti lastnikoma kamnoloma Adolfa in Ernesta Ehrlich-a iz Zagreba, ker nista hotela plačati delavcema mezde za bolezenski teden in za izstavitev, ko sta lani o Veliki noči ustavila delo za celi teden. Sodišče je pri tej ponovni razpravi brata Ehrlich-a obsodilo, da morata plačati delavcema vtoževano mezdo na podlagi predpisov obrtnega zakona. Eden delavec ima dobiti za bolezenske sihte čez Din 300, drugi pa celo čez Din 900 za izstavitev, neprostovoljni dopust o Veliki noči in za bolezenske sihte. Na tem primeru delavci zopet vidijo, kako potrebna je socialna zakonodaja, ker leži v teli zakonih za delavce denar in kruh. Doseči pa moramo, da bodo delodajalci zakone izvajali in priznavali brez tožb. Zato nam je potrebna organizacija in pa delavski časopis, ki širi med nami poznavanje delavskih zakonov in izobrazbo delavstva.

Duplica

Božičnica.

Dne 25. t. m. je priredila podružnica ZLDJ na Duplici božičnico z obdarovanjem otrok najrevnejših delavcev. — Najprej je predsednik podružnice s. Tone Kolovič voščil vsem navzočim vesele praznike, in več sreče v novem letu 1938. Obenem se je zahvalil vsem darovalcem in sodrugom, ki so pri prireditvi sodelovali. Posebno se je zahvalil centrali ZLDJ v Ljubljani, katere je podprla podružnico z visokim zneskom, g. Antonu Knaflču, tov. z usnjem v Kamniku, g. Kramarju Milošu, trg. v Kamniku, podjetju Remec & Co., g. Zupanu Jožetu, obratovodji tov. Remec & Co., g. Ničmanu Jošku, strojniku v elektrani Bonač in vsem ostalim, ki so pripomogli z denarjem ali drugimi darili, da je božičnica uspela v splošne zadovoljstvo.

Nato je predsednik s. Kolovič v krasnih besedah primerjal rojstvo in življenje Kristusovo z rojstvom in življenjem otrok revnih delavcev. Tudi revni otroci se rodijo velikokrat v stanovanjih, ki se nič ne razlikujejo od revnega betlehemskega hleva. — Vsa njihova mladost je polna trpljenja in pomanjkanja, ko dorastejo, jih čaka tovarniško trpljenje, šikane, preganjanja itd. Celo njihovo življenje je dolga veriga trpljenja, dokler ne končajo za jetiko ali kako drugo boleznijo, po večini v najlepši dobi, kakor Kristus na križu. Kakor je preganjal in križal Kristusa judovski kapital, tako preganja in zatira delavski razred moderni kapitalizem, toda še mnogo huje kot prej nekoč.

Apeliral je na navzoče družinske očete in matere, da vzgajajo svojo mladino v zavedno odločne in neustrašne borce, da ne bo med njimi Judežev Iskarjotov, da bi izdajali svoje interese in interese svojih sodelavcev-trpinov, temveč, da se bodo vedno zavedali, da edino v slogi bodo mogli klubovati ljutemu boju, ki nam ga vsiljuje kapitalizem in zmagači ter tako priboriti odrešenje trpečemu človeštvu.

Navajal je še razne primere o bedi delavskih otrok, kateri so navzoče ganili do solz.

Nato je s. Zabavnik Ivan v prelepih besedah izpregovoril o pomenu božičnice, ki jo prirejajo delavske organizacije in društva za revne otroke. S tem se mladini že v rani mladosti vcepi veselje do organizacije in zavest, da edino v organizaciji je moč in pomoč ter končna rešitev iz meznega suženjstva.

Oba govornika sta žela toplo priznanje. Iskrena želja vseh navzočih, zlasti mladine je bila, da se še večkrat vidimo in pogovorimo ter vzpodbujamo v teh, za delavski razred tako težkih časih.

Opazovalec.

Črna pri Prevaljah

Silvestrovo zabavo priredi »Vzajemnost« s pričetkom ob 7. uri zvečer v prostorih gostilne Knez-Krilec. Ker je vstopnina le Din 3.— za osebo, pričakuje društvo prav obilnega obiska, ter vse občinstvo navljudneje vabi. Odbor.

Studenci pri Mariboru

Predavanje Ljudske univerze se bo vršilo v četrtek, dne 30. decembra t. l. ob 19. uri v deški ljudski šoli. Predaval bo učitelj E. Vranc o potovanju na svetovno razstavo v Pariz. 100 skoptičnih slik. Vstopnina ni.

Silvestrov večer priredi l. del. kolesarsko osrednje društvo za dravsko banovino, podružnica Studenci v gostilni Mraz. Na sporedu raznovrstne zabave. Zaključek starega leta. Vstop prost.

Delauski pravni svetovalec

Določanje mezdnih razredov pri OUZD (Trbovlje)

Vprašanje: V katerem najvišjem meznem razredu so zavarovane pri OUZD služkinje in kuharice?

Odgovor: OUZD določa mezdni razred po prijavljeni višini mezde v denarju in naravi. Skupni prejemki služkinje, odnosno kuharice bi se pač v najboljšem primeru gibali med 600 in 720 Din na mesec, kar predstavlja 8. mezdni razred.

Zasilna pot (Štore)

Vprašanje: Kupil sem hišico in malo posestvo, ki pa ni imelo nobenega javnega dohoda s ceste. Na mojo prošnjo sta mi sosedo dovolila, da lahko za dohod in dovoz uporabim njuno zasebno pot. Sedaj smo se spri in sta sosedo dovoljenje preklicala. Kaj naj storim?

Odgovor: Če sta Vam sosedo dovolila trajno uporabo svoje poti, dovoljenja ne moreta preklicati in ju lahko tožite na priznanje svoje pravice. Če sta Vam dala le začasno dovoljenje, ga smeta preklicati. V tem primeru se morate obrniti na pristojno okrajno sodišče, da Vam v nepravdnem postopku dovoli zasilno pot proti primerni odškodnini.

Iskanje stanovanja (Rečica ob Savinji)

Vprašanje: Sem delavec z rodbino in stanujem pri kmetu. Ta mi je odpovedal stanovanje. Drugod stanovanja ne morem dobiti, ker kmetje raje pustijo stanovanja prazna, kakor da bi jih oddali ter plačevali davek. Kam naj se obrnem?

Odgovor: Lastnika hiše prisiliti k oddaji stanovanja ni mogoče in si morate pač iskati stanovanje v drugem kraju. Mogoče le pregovorite kakega kmeta, da Vas vzame na stanovanje, ker davek ne presega najemnine.

Odpoved in nadure (Laško)

Vprašanje: Mizarski pomočnik je bil po enomesečni službi odpuščen brez odpovedi in mu delodajalec ni izplačal poviška za opravljene nadure. Kaj je upravičen zahtevati od delodajalca?

Odgovor: Če pomočnik ni bil izrecno sprejet samo za poskušnjo ali za čas prehodne potrebe, mu gre mezda za 14-dnevno odpovedno dobo. V vsakem primeru ima pravico zahtevati 50 odst. povišek za nadure.

Učnina in nadure vajenca (Ptuj)

Vprašanje: Vajenec se je učil 9 mesecev krojaštva in je dobival hrano in stanovanje. Plačati bi moral učnino 1000 Din in sicer takoj Din 500, Din 500 po učni dobi. Vajenec je po 9. mesecih pustil krojaštvo, ter zahteva mojster plačilo za hrano in stanovanje. Delati je moral vajenec 15 ur dnevno. Kaj pravi zakon?

Odgovor: Običajno je, zlasti na deželi, da dobiva vajenec pri mojstru hrano in stanovanje. Mojster daje to, ker ima od vajenca tudi koristi. Če radi tega ni upravičen zahtevati plačilo za hrano in stanovanje. Sklepamo, da je bila pogojena učnina Din 1000 za vso učno dobo. Ker pa določa obrtni zakon, da mora dobiti vajenec že po prvem letu uka primerno plačilo od mojstra, je nedopustno, da bi plačeval vajenec po prvem letu uka še kako učnino. Takšna pogodba je protizakonita in zato neveljavna. Učnino bi torej lahko zahteval mojster kvečjemu za prvo leto. Torej odgovarjajoči del za eno leto od cele učne dobe od pogojenih 1000 Din. — Če je bil vajenec star manj kot 16 let, ga je smel mojster zaposlovati v delavnici največ 8 ur dnevno ob polnem nedeljskem počitku. Ker je delal vajenec 15 ur dnevno, bi mu moral mojster še plačati vsako preko 8-urno delo kot prekočasno in sicer vsaj minimalno mezdo s 50 odst. poviškom. To bi znašalo gotovo vsaj toliko, kot odpade na eno leto učnine in torej ne more mojster že radi tega ničesar zahtevati od vajenca.

Odpoved rudarju med boleznijo

Vprašanje: Rudar, ki je bil stalno zaposlen v rudniku, je zbolel za 15 dni, podjetje pa mu je odpovedalo službo še med boleznijo, nakar je po prestani bolezniji delal še 8 dni do izteka odpovednega roka. Ali je takšna odpoved upravičena?

Odgovor: Odpoved med boleznijo je nedopustna in je podjetje dolžno plačati rudarju polno 14-dnevno mezdo od dneva prestopa boleznijo.

V naše hiše za naš denar

Le naše res domače praške

ADRIA

69:-

Za večerno družbo Vam izborna služijo ovi elegantni in lepi diftin čevlji. Diftin ze materijal ki popolno nadomešča semiš in antilop, poleg tega je zelo trajen. Poskusite en par.

79:-

Zelo elegantni čevlji za ples. Zaponka preko rista in lepa črna bela kombinacija dajejo Vašim nogam poseben šik. V njih boste imeli dvojno zadovoljstvo pri plesu.

79:-

Beli elegantni atlas čevlji za ples. Vsaka dama more imeti k svoji toaleti čevljičke v isti barvi kakor je njena toaletna. S specialno barvo barvamo te čevljičke na rdeče, roza zeleno, plavo, rumeno in t. d.

129:-

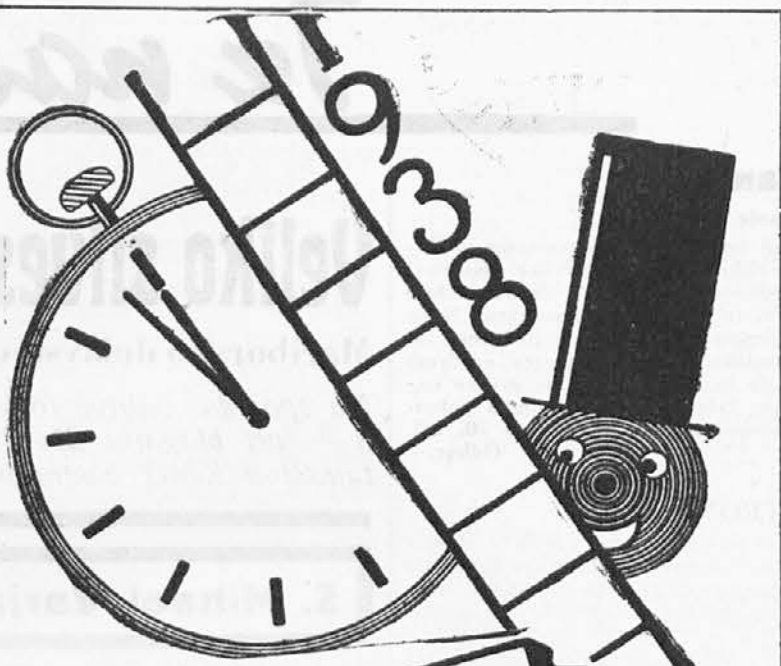

Elegantni damski čevlji iz finega laksa s solidnim okrasom. Vaše noge bodo v teh čevljih izgledale dovršeno elegantno.

169:-

»Naš ponos« elegantni na rom šiveni lakasti čevlji za gospodje. Za ples k smokingu in fraku najprikladnejši so. Fina izdelava i soliden okras jamčijo za njihovo eleganco.

SREČNO NovoLETO ŽELIMO

našim odjemalcem,
našim prijateljem,
našim dobaviteljem,
našim sotrudnikom,
Obljubljamo Vam da bomo
kako doslej, tako tudi v bodoče,
služili narodu in državi.

10:-

29:-

Vsaka elegantna in praktična gospodinja pozna vrline naših nogavic »Princeza«, katere so tanke, trpežne pa poceni.

Bata

Obrt brez pravice

Vprašanje: Podjetje izdeluje razno pohištvo in opravlja tudi druga mizarski dela s pomočjo mizarskih pomočnikov, a vse to brez obrtne pravice. Ali je to dovoljeno?

Odgovor: Takšno postopanje ni dovoljeno in je kaznjivo po obrtnem zakonu.

Cenjenim damam in gospodom naznanjam, da se nahaja moja frizersko brivska obrt sedaj v hiši gosp. Sivca

Vsled nizke najemnine sem znižal cene.

Priporoča se **Franc Gobec**

brivec in frizer

Ljubljana, Cesta 29. oktobra

Triglav Industrija perila in oblek

Ljubljana, lastnik I. Olup

priporoča za vse letne čase, ako želite sebe in svojo družino poceni in dobro obleči, pridite in se prepričajte v poslovnih prostorih Stari trg 2,

Pod Trnovo 1, Kolodvorska ulica 8.

Obleke in perilo izvršujemo tudi po meri po najnovejši modi in najceneje.

Ivan Kravos, Maribor

Aleksandrova cesta 13

priporoča: ročne torbice, zeltovke, denarnice

nahrbtnike itd. kot zelo praktična

Novoletna darila

Sodišč in sodnikov je v Jugoslaviji. V državi imamo kasacijsko sodišče v Beogradu, stol sedmorice v Zagrebu, vrhovno sodišče v Sarajevu in veliko sodišče v Podgorici. Apelacijska sodišča so v Zagrebu, Ljubljani, Novem Sadu, Skoplju, Splitu, Sarajevu in v Podgorici. Okrožnih sodišč je 69 s trgovskimi sodišči in 372 okrajnih ali sreskih sodišč, pri katerih je tudi 316 zemljskih uradov. —

Sodnikov je 2232, tajnikov 1218 (in pripravnikov in pristavov), 4018 pisarniškega osebja ter 2008 oseb pomožnega osebja. Državnih tožilcev je 97, pri katerih je 212 tožilcev, 155 uradnikov in 123 drugega osebja. — Upravnih sodišč je 6 in sicer v: Beogradu, Zagrebu, Celju, Skoplju, Sarajevu in Splitu. Ta sodišča opravlja 111 oseb.

MALI OGLASI

Naši čitatelji kupujejo najcenejše pri naših inserentih!

Franc Kormann'ov nasl. Karl Ragg

Maribor, Gosposka ulica 3 — moda, galanterija, drobnarija in igrače vseh vrst. Največja izbira in najboljši nakup.

Fizol, lečo, grah nudi najceneje

Sever & Komp. Ljubljana

Gosposka 5

FRANC REICHER, MARIBOR

Tržaška c. 18, se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo oblek za gospode in dame po najnižjih dnevnih cenah. Hitra in solidna izdelava. Bogata izbira modnega blaga.

KOLESA, GRAMOFONE,

šivalne stroje, otroške vozičke popravljajo dobro in po kulantnih cenah znana tvrdka **JUSTIN GUSTINČIČ**, mehanična delavnica, MARIBOR, Tattenbachova ul. 14. Shramba koles čez zimo.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. Telefon št. 2324